

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie I./2018
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 716/2016
populárny názov	Dôkazné bremeno pacienta v spore proti zdravotníckemu zariadeniu
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.10.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	<p>Požiadavka jednoznačného preukázania príčinnej súvislosti bez možnosti pripustenia určitej rozumnej miery neistoty osobitne v sporoch, ktoré majú svoj pôvod vo vzťahoch lekár (zdravotnícke zariadenie) a pacient (klient), je v štandardnom type dôkazného sylogizmu neprimeraná, pretože narúša spravodlivú rovnováhu medzi dotknutými stranami tým, že nereflektuje objektívne limity súvisiace s následným poznávaním minulých javov, zvlášť príčinnej súvislosti, a proporcionálne nevyvažuje vzájomné asymetrické postavenie týchto subjektov, v ktorom má „navrch“ zdravotnícke zariadenie, keďže na žalobcu (poškodeného) ako slabšiu stranu v ich vzájomnom vzťahu kladie neúmerné nároky, čím mu v súdnom konaní fakticky znemožňuje dosiahnutie ich uspokojenia, v dôsledku čoho porušuje aj jeden z aspektov práva na spravodlivé súdne konanie, ktorým je rovnosť jeho strán.</p> <p>Právo na rovnosť účastníkov konania vyžaduje, aby dôkazné bremeno kladené na jedného účastníka konania nebolo neprimerané, čo vychádza zo všeobecnej požiadavky na dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia boli žalobcami v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C 95/1995, v ktorom sa na základe žaloby zo 7. apríla 1995 v zmysle jej neskorších zmien domáhali proti žalovanej, ako právnej nástupkyňi pôvodných žalovaných náhrady škody spôsobenej pri poskytovaní zdravotníckych služieb a za sťaženie spoločenského uplatnenia.</p> <p>Okresný súd rozsudkom č. k. 9 C 95/1995-377 zo 6. novembra 2007 rozhodol tak, že žalobu sťažovateľov v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.</p> <p>Proti označenému rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 12 Co 106/2008-442 z 29. mája 2009 tak, že rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 95/1995-377 zo 6. novembra 2007 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Okresný súd po tom, ako vec opätovne po doplnení dokazovania prerokoval, a vychádzajúc z právneho názoru krajského súdu, v poradí druhým rozsudkom č. k. 9 C 95/1995-723 z 28. novembra 2013 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) opätovne rozhodol tak, žalobu sťažovateľov v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol. Sťažovatelia sa opätovne odvolali.</p> <p>O predmetnom odvolaní sťažovateľov rozhodol krajský súd rozsudkom</p>

	<p>č. k. 9 Co 81/2014-795 z 25. septembra 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) tak, že rozsudok okresného súdu postupom podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že príčinnú súvislosť medzi skúmanými javmi, z ktorých jeden jav (príčina) vyvoláva ten druhý (následok), možno z procesného hľadiska považovať za preukázanú vtedy, ak je kauzálna väzba medzi nimi jednoznačne preukázaná, pričom iba pravdepodobnosť o jej existencii nestačí.</p> <p>V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že z hľadiska dokazovania v súdnom konaní je určenie miery procesnoprávneho poznania rozhodujúcich skutočností stupňom absolútnej istoty pomerne náročnou úlohou, pretože optikou procesného práva je každý dôkaz o tvrdenej skutočnosti v zásade len dôkazom jej pravdepodobnosti. Z povahy problémov súvisiacich so zmyslovým spoznávaním minulých javov nie je spravidla nikdy možné stopercentne potvrdiť existenciu alebo priebeh určitého skutkového deja, ktorý sa už odohral, a preto určitá miera neistoty bude skoro vždy v priebehu jeho dokazovania prítomná. Z uvedeného potom <i>a contrario</i> vyplýva, že absolútna istota nepripúšťajúca žiadne ani teoretické pochybnosti o inom priebehu udalostí nemôže byť v zásade ako miera dôkazu požadovaná, ak takáto požiadavka zároveň stavia stranu zaťažujú dôkazným bremenom do objektívne neprekonateľných dôkazných problémov.</p> <p>Uvedené platí o to viac, že kauzalita medzi skúmanými javmi určitého skutkového deja predstavuje taký jeho prvok, ktorý v zásade nie je ani zmyslovo ani bezprostredne a objektívne pozorovateľný, a preto jeho prítomnosť možno spravidla predpokladať iba na základe určitého kvantitatívneho stupňa pravdepodobnosti, a to obvykle na základe predchádzajúcich skúseností založených na ustálenom priebehu rozhodujúcich dejov.</p> <p>V tejto súvislosti je potrebné ďalej uviesť, že problematika spoznávania minulých javov, najmä príčinnej súvislosti, sa prenáša do procesnej roviny najmä v tom, že základným východiskom pri uvažovaní o rozložení dôkazného bremena medzi strany sporu je pravidlo, podľa ktorého ten, kto tvrdí, ten aj dokazuje (<i>affirmanti incumbit probatio</i>), čo v sporovom súdnom konaní, pokiaľ ide o otázku preukázania príčinnej súvislosti, zaťažuje žalobcu. Ako správne A. Winterová uvádza, v skutkovo a právne zložitých sporoch je tento základný sylogizmus spravidla nepostačujúci aj preto, že spravodlivé usporiadanie procesných vzťahov vyžaduje, aby bola zohľadnená skutočnosť, že mnohokrát nie je v možnostiach strany, ktorá určitú skutočnosť tvrdí, tiež svoje tvrdenia dokázať (porovnaj prof. JUDr. Alena Winterová, CSc., a kolektív. Civilní právo procesní. 6. aktualizované vydání. Praha : Linde, 2011. s. 252).</p> <p>Jednou z oblastí, kde tieto problémy vystupujú zvlášť do popredia, sú tzv. medicínskoprávne spory, ktoré sú charakteristické svojou skutkovou zložitou prejavujúcou sa predovšetkým súbehom viacerých príčin spôsobilých privodiť daný následok alebo výrazným časovým obdobím medzi príčinou a následkom, čo významne sťažuje dôkaznú situáciu, prípadne tým, že úroveň aktuálneho stavu poznania v danom čase neumožňuje spoľahlivo objasniť tvrdený kauzálny priebeh, nedokonalosťou postupov pri poskytovaní zdravotníckej starostlivosti alebo samotnou povahou biologických procesov (porovnaj napr. DOLEŽAL, Adam – DOLEŽAL, Tomáš. Kauzalita v civilním právu se zaměřením na medicínskoprávní spory. Praha : Ústav státu a práva AV ČR, 2016. s. 180).</p> <p>Charakteristickou črtou týchto vzťahov, ktorá v priebehu súdneho konania mnohokrát zohráva rozhodujúcu úlohu, je aj to, že medzi úrovňou poznania zdravotníckeho zariadenia a pacientom je výrazná informačná asymetria v neprospech pacienta. Práve informačná nerovnomernosť medzi úrovňou poznania zdravotníckeho zariadenia na jednej strane a jeho pacientom na strane druhej a s tým spojená odborná znalosť zdravotníckeho zariadenia a spôsobilosť vnímať udalosti spojené s poskytovaním zdravotníckych služieb lepšie alebo o ich priebehu zistiť viac a tiež jeho spôsobilosť preventívne alebo následne zabezpečiť o tom dôkazné prostriedky sú tými okolnosťami, ktoré ho stavajú do výhodnejšieho procesného postavenia v prípade sporu vo vzťahu k pacientovi, ktorý takéto možnosti spravidla nemá.</p> <p>V prípade, ak má za takejto situácie poškodený pacient, ako slabšia strana v</p>

priebehu súdneho konania dokázať príčinnú súvislosť medzi určitými právne relevantnými javmi, má v priebehu dokazovania pred sebou pomerne náročnú úlohu, ktorá hraničí v mnohých prípadoch s jej faktickou realizovateľnosťou. Práve objektívne limity spojené s dokazovaním kauzálnej súvislosti, ako aj slabšie postavenie poškodeného pacienta sú tými skutočnosťami, ktoré v rámci štandardného dôkazného sylogizmu vedú v mnohých prípadoch k nespravodlivým výsledkom, pretože neadekvátna náročnosť unesenia dôkazného bremena o príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou a vznikom škody zo strany pacienta je v prípade uplatňovania zásady „všetko alebo nič“ aj spravidla príčinou jeho neúspechu v spore. Takéto riešenie sa javí byť nespravodlivé najmä v prípadoch, keď pre pravdivosť skutkových tvrdení žalobcu hovorí vysoká miera ich pravdepodobnosti.

Uvedené tézy je potrebné úzko vnímať aj z pohľadu ústredných funkcií zodpovednosti sa škodu, ktorou je funkcia preventívna a reparačná. Z pohľadu naplnenia týchto funkcií zodpovednostného práva požiadavka stopercentnej miery dôkazu pre účely unesenia dôkazného bremena poškodenému ukladá, aby pod procesnou sankciou neúspechu v spore tvrdil a preukázal kauzalitu s absolútnou istotou, čo je vzhľadom na už uvedené cieľ, ktorý je nereálny a v zásade objektívne nespĺniteľný. Dôsledkom takto chápanej a aplikovanej miery dôkazu o tvrdenej kauzalite je potom situácia, ktorá bráni aj realizácii hmotného práva tým, že na jednej strane žalovanému poskytuje neadekvátnu výhodu v súdnom konaní a na strane druhej neodôvodnene poškodzuje žalobcu, čo je zároveň v rozpore aj s princípmi procesného práva.

V medicínskoprávných sporoch nie je v mnohých prípadoch z už uvedených dôvodov možné jednoznačne určiť skutočnú príčinu vzniku škodlivého následku, ale túto možno stanoviť len s určitou mierou jej pravdepodobnosti. V týchto prípadoch je nutné vziať do úvahy aj ďalšie prvky, na ktorých je vybudovaný systém zodpovednostného práva, a zohľadniť ich v kontexte objektívnej kauzálnej neistoty a vzájomnom nerovnocennom postavení tak, aby výsledok zodpovedal princípom, na ktorých je zodpovednosť za ujmu/škodu postavená. V tejto situácii ide v zásade o vyvažovanie dvoch proti sebe stojacích záujmov, a to práva poškodeného na jeho odškodnenie a na druhej strane záujem na tom, aby povinnosť na náhradu škody zaťažovala iba toho, kto škodu skutočne spôsobil alebo ju mohol svojim konaním odvrátiť. Neistota vo vzťahu k príčinnej súvislosti musí byť preto spravodlivo rozdelená, pričom, ako uvádza F. Štajgr, požiadavka spravodlivého vyváženého faktickej nerovnosti sporových strán je v zásade naplnená v prípade, ak je v pochybnostiach rozhodnuté v prospech toho, komu vznikla ujma (porovnaj Dr. František Štajgr. Dôkazné bremeno v civilnom súdnom sporu, Praha, 1931. s. 114).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane konštatuje, že zásada rovnosti účastníkov konania je súčasťou práva na spravodlivé konanie. Pod pojmom rovnosti účastníkov konania je potrebné rozumieť rovnosť ich príležitostí. To znamená, že každej procesnej strane by mala byť daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej protistrana. Podľa ESĽP sa rovnosťou zbraní rozumie požiadavka, aby každá zo strán konania mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju z pohľadu konania ako celku vzhľadom na protistranu podstatným spôsobom neznevýhodňujú. Cieľom zásady rovnosti zbraní je dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu.

Pod takto definovanú rovnosť strán spadá nielen realizácia ich oprávnení, ale aj otázky dôkazného bremena. V ústavnoprávnej rovine potom platí, že súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj zásada rovnosti zbraní, čo v civilnom súdnom konaní zahŕňa tiež rovnosť dôkazných bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmú byť neprímerané, pretože v opačnom prípade nemožno konanie ako celok považovať za spravodlivé. Obdobne aj ESĽP v rozsudku č. 34976/05 vydanom vo veci Metalco Bt. proti Maďarsku z 1. 2. 2011 dospel k záveru, že uloženie nespĺniteľného dôkazného bremena na jednu stranu civilného sporu je porušením zásady rovnosti zbraní. Právo na rovnosť účastníkov konania teda vyžaduje, aby dôkazné bremeno kladené na jedného účastníka konania nebolo neprímerané, čo vychádza zo všeobecnej požiadavky na dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu.

Z uvedeného možno urobiť záver, podľa ktorého ak je miera procesnoprávneho

	<p>poznania vyžadovaná na preukázanie príčinnej súvislosti medzi právne relevantnými javmi zo strany žalobcu ako slabšej strany sporu zjavne neprímerane vysoká a nezohľadňujúca faktickú nerovnosť strán sporu, tak v dôsledku toho je aj dôkazné bremeno kladené na túto stranu zjavne neprímerané, čo potom vylučuje aj akúkoľvek zmysluplnú úvahu o možnosti jeho „unesenia“, čím dochádza k porušeniu práva na rovnosť strán ako jedného z komponentov práva na spravodlivé súdne konanie.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 81/2014 a jeho rozsudkom z 25. septembra 2014 porušené boli.</u> <u>Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 81/2014 z 25. septembra 2014 zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľom priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠP a iných súdov	<p>ÚS SR: III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06 EŠP: Metalco Bt. proti Maďarsku z 1. 2. 2011</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>zodpovednosť-objektívna náhrada škody (ujma)-ujma na zdraví predbežné opatrenie</p>

spisová značka	II. ÚS 92/2017
populárny názov	Ochrana osobných údajov pri vybavovaní žiadosti podľa infozákona
súdca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Postavenie účastníka konania podľa Občianskeho súdneho poriadku a postavenie žiadateľa podľa zákona o slobode informácií je rozdielne. Zo zákonnej úpravy týchto právnych režimov vyplýva, že žiadateľ podľa zákona o slobode informácií má právo na užší okruh informácií, než na aký má právo účastník konania podľa Občianskeho súdneho poriadku. Účastník konania podľa Občianskeho súdneho poriadku má napríklad prístup aj k osobným údajom, ktoré sa v spise nachádzajú, avšak žiadateľ podľa zákona o slobode informácií prístup k takýmto údajom s poukazom na § 9 predmetného zákona nemá.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka sa na Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) obrátila so žiadosťou podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“), ktorou žiadala sprístupniť informáciu evidenčného charakteru – spisovej značky konania, ktorého je ona sama účastníčkou. Predmetné konanie sťažovateľka vo svojej žiadosti označila svojím obchodným menom a menom, priezviskom a dátumom narodenia povinného, typom konania a spisovou značkou, pod ktorou vec eviduje súdny exekútor.</p> <p>Okresný súd žiadosti sťažovateľky rozhodnutím sp. zn. Spr. 6044/2012 z 24. mája 2012 nevyhovel. Označené rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. Spr. 6147/2012 z 20. júna 2012. Proti rozhodnutiu krajského súdu podala sťažovateľka žalobu. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 S 222/2012 z 15. apríla 2014 žalobe sťažovateľky vyhovel a zrušil príslušné rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu.</p> <p>Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný krajský súd, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok krajského súdu zmenil a</p>

	žalobu sťažovateľky zamietol.
z odôvodnenia	<p>Sťažovateľka v petíte svojej sťažnosti namieta porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom, ako i postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Z povahy veci vyplýva, že ňou namietaný postup najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sži 40/2014 vyústil do napadnutého rozsudku, a preto ústavný súd v medziach vymedzených sťažnosťou sťažovateľky vychádzal pri svojom prieskume najmä z obsahu tohto rozsudku.</p> <p>Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že podľa zákona o slobode informácií neexistoval dôvod na nesprístupnenie ňou požadovanej informácie, t. j. spisovej značky konania, ktoré ona sama v žiadosti identifikovala obchodným menom oprávneného (samotná sťažovateľka) a menom, priezviskom a dátumom narodenia povinného. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku uviedol, že k takto podanej žiadosti, v ktorej je fyzická osoba identifikovaná menom, priezviskom a dátumom narodenia, nie je možné sprístupňovať informácie v právnom režime zákona o slobode informácií, pretože povinná osoba by takto implicitne potvrdila, že konkrétna osoba sa nachádza v jej registri a že v konaní vedenom pod danou spisovou značkou táto konkrétna fyzická osoba vystupuje ako účastník konania. Povinná osoba si pri poskytovaní informácií neoveruje totožnosť žiadateľa a údaje poskytuje aj prostredníctvom emailu, v dôsledku čoho nemôže zabezpečiť ochranu osobných údajov konkrétnej fyzickej osoby (§ 9 ods. 2 zákona o slobode informácií). Navyše, sťažovateľka mohla predmetnú informáciu získať v inom právnom režime ako účastníčka konania podľa § 44 ods. 2 OSP.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že z pohľadu sťažovateľky mohol uvedený názor najvyššieho súdu na prvý pohľad vyznievať nepresvedčivo, keďže ona sama údajmi o účastníkovi konania (povinnom) už disponovala, a teda v jej konkrétnom prípade by v zásade nešlo o implicitné potvrdenie predmetných skutočností.</p> <p>Ústavný súd preto považuje za potrebné ozrejmiť, že sťažovateľka žiadala o sprístupnenie informácie o spisovej značke konania v režime zákona o slobode informácií ako žiadateľka podľa tohto zákona, a teda uvedené všeobecné obmedzenie v zmysle § 9 ods. 2 tohto zákona (ochrana osobných údajov) sa v tomto právnom režime na ňu vzťahovalo ako na žiadateľku podľa § 4 ods. 1 tohto zákona. Ak by však sťažovateľka požiadala o rovnakú informáciu ako účastníčka konania v právnom režime v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku, uvedené obmedzenie podľa § 9 ods. 2 zákona o slobode informácií by sa na jej žiadosť zjavne nevzťahovalo.</p> <p>V prípade sťažovateľky, ktorá ako žiadateľka podľa zákona o slobode informácií žiadala o sprístupnenie spisovej značky exekučného konania, ktoré identifikovala osobnými údajmi účastníka tohto konania, nebolo možné v tomto právnom režime ňou požadovanú informáciu vôbec sprístupniť práve z dôvodu ochrany osobných údajov tretej osoby. Podstatné však je, že sťažovateľka mala možnosť požiadať o sprístupnenie tejto informácie na základe rovnako formulovanej žiadosti ako účastníčka predmetného exekučného konania v právnom režime Občianskeho súdneho poriadku, pretože v tomto právnom režime takýto dôvod na nesprístupnenie ňou požadovanej informácie neexistoval.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na uvedené je právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého k takto formulovanej žiadosti sťažovateľky nie je v okolnostiach danej veci s odkazom na § 9 ods. 2 zákona o slobode informácií možné sprístupniť požadovanú informáciu, ústavne udržateľný, akceptovateľný. Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosti sťažovateľky nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	NS SR: 4 Sži 1/2010 z 15. marca 2011 NSS ČR: 5 A 158/2001 z 27. 1. 2004, 8 As 34/2005 z 28. 3. 2006
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	meno a priezvisko informácie lex generalis, lex specialis

	osobné údaje-ochrana osobných údajov poplatok-súdny správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov
--	--

spisová značka	II. ÚS 521/2017
populárny názov	Opomenutie skutkových zistení zo strany exekučného súdu
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ak všeobecný súd pri formulovaní skutkových záverov opomenie určitú, nie bezvýznamnú časť skutkových zistení, ktoré vyšli v konaní najavo, poruší právo účastníkov konania na spravodlivé súdne konanie.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka bola účastníčkou exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5 Er 533/2015 v procesnom postavení oprávnenej. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie zo 4. augusta 2015 podaného 5. mája 2015 pôvodnou oprávnenou proti povinnej sa na exekútorskom úrade pôvodného súdneho exekútora JUDr. Miroslava Šupu, Kmeťova 30, Nitra (ďalej len „pôvodný súdny exekútor“), začalo exekučné konanie sp. zn. EX 495/2015 o vymoženie sumy 90 527,72 € s príslušenstvom na podklade exekučného titulu – platobného rozkazu okresného súdu sp. zn. 16 Rob 639/2014 z 25. novembra 2014. Dňa 5. augusta 2015 podal pôvodný súdny exekútor okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktoré mu bolo udelené 17. augusta 2015.</p> <p>Sťažovateľka uvádza, že pred vydaním poverenia pôvodnému súdnemu exekútorovi povinná čiastočne uhradila pohľadávku (v sume 5 325 €), čo vyplýva z návrhu pôvodnej oprávnenej na zmenu návrhu na vykonanie exekúcie z 21. októbra 2015.</p> <p>Z dôvodu postúpenia pohľadávky z pôvodnej oprávnenej na sťažovateľku bol podaný návrh na pripustenie zmeny účastníka exekučného konania a zmenu súdneho exekútora, ktorému okresný súd uznesením sp. zn. 5 Er 533/2015 z 11. novembra 2015 vyhovel v celom rozsahu, pričom vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora JUDr. Ing. Bohumila Husťáka (ďalej len „nový súdny exekútor“).</p> <p>Sťažovateľka podala novému súdnemu exekútorovi 19. januára 2016 návrh na zastavenie exekúcie, ktorý bol 15. februára 2016 doručený okresnému súdu spolu so žiadosťou o zastavenie konania bez rozhodnutia o trovách nového súdneho exekútora.</p> <p>Dňa 29. februára 2016 nový súdny exekútor doručil okresnému súdu vyčíslenie trov exekúcie pôvodným súdnym exekútorom a exekučný spis vedený pôvodným súdnym exekútorom pod sp. zn. EX 495/2015. Nový súdny exekútor okresný súd osobitne upozornil na nevyhnutnosť aplikácie § 47 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), keďže pri vyúčtovaní trov exekúcie pôvodným súdnym exekútorom došlo k nesprávne uvedenému dátumu čiastočnej úhrady pohľadávky povinnou, a teda aj k nesprávne vyúčtovaniu trov exekúcie. Exekučný spis vedený novým súdnym exekútorom pod sp. zn. EX 197/2016 bol okresnému súdu doručený 7. marca 2016. Dňa 18. apríla 2016 nový súdny exekútor doručil okresnému súdu urgenciu rozhodnutia o zastavení exekúcie a opätovne poukázal na nevyhnutnosť aplikácie § 47 ods. 3 Exekučného poriadku.</p> <p>Okresný súd napadnutým uznesením exekúciu vedenú pod sp. zn. 5 Er 533/2015 zastavil, novému súdnemu exekútorovi nepriznal náhradu trov exekúcie a sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť pôvodnému súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 1 446,06 € do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.</p>
z odôvodnenia	Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že nový súdny exekútor pred vydaním

	<p>napadnutého uznesenia okresný súd upozornil v podaní, ktoré mu doručil 29. februára 2016 (napadnuté uznesenie okresný súd vydal 14. marca 2016), na skutočnosť, že z exekučného spisu, ktorý bol okresnému súdu zároveň zaslaný vyplýva, že suma 5 325 € bola oprávnenému uhradená 11. augusta 2015, a nie až 11. septembra 2015, t. j. pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a jeho doručením súdnemu exekútorovi (poverenie okresného súdu na vykonanie exekúcie bolo vydané 17. augusta 2015 a pôvodnému súdnemu exekútorovi doručené 26. augusta 2015). Nový súdny exekútor zároveň v označenom podaní poukázal na znenie § 47 ods. 3 Exekučného poriadku.</p> <p>V súlade s § 47 ods. 3 Exekučného poriadku v znení platnom a účinnom v čase rozhodovania okresného súdu ak povinný uhradí pohľadávku po začatí exekučného konania skôr, ako mu uplynie lehota na podanie námietok, má exekútor nárok na náhradu trov konania vo výške ustanovenej osobitným predpisom v rovnakom rozsahu ako v prípade upustenia od vykonania exekúcie. Do doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie má však exekútor nárok iba na odmenu za spísanie návrhu na vykonanie exekúcie a nárok na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov.</p> <p>Podanie doručené okresnému súdu 29. februára 2016 obsahovalo skutočnosť, ktorá bola pre rozhodnutie okresného súdu vo veci náhrady trov príslušného exekučného konania podstatná, konkrétne išlo o skutočnosť, že suma 5 325 €, z ktorej okresný súd vychádzal pri výpočte odmeny pôvodnému súdnemu exekútorovi, bola oprávnenému uhradená 11. augusta 2015, a nie až 11. septembra 2015, t. j. pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a jeho doručením súdnemu exekútorovi, čo by odôvodňovala aplikácia § 47 ods. 3 Exekučného poriadku. Už len pre úplnosť bez nutnosti opakovať už uplatnenú argumentáciu ústavný súd odkazuje na relevantnú časť vyjadrenia sťažovateľky, ktorú uviedla vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 5. decembra 2017 k § 47 ods. 3 Exekučného poriadku, z ktorého vyplýva, že do momentu doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie nemá súdny exekútor nárok na odmenu „z vymoženej sumy“ (okrem odmeny za spísanie návrhu).</p> <p>Okresný súd na túto podstatnú skutočnosť spôsobom nereagoval vôbec a zo strany nového súdneho exekútora namietanú časť relevantných skutkových zistení vo svojom rozhodnutí nevyhodnotil bez toho, že by napr. poukázal na ich bezvýznamnosť či irelevantnosť.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom III uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5 Er 533/2015 zo 14. marca 2016 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, porušené boli. Výrok III uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5 Er 533/2015 zo 14. marca 2016 zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 15/03, II. ÚS 143/02
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	trovy konania-trovy exekúcie exekúcia-exekútor arbitrážnosť

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 630/2017
populárny názov	Ochrana majetku obce
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb

druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	18.10.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ak obecné zastupiteľstvo s uzavretím zmluvy o dielo, ktorú bolo možné považovať za jeden z najdôležitejších právnych úkonov týkajúcich sa majetku obce, nevyslovilo súhlas formou uznesenia (pričom úkony v rámci prípravnej fázy projektu, vedomosť členov zastupiteľstva o existencii projektu, ani následné úkony zastupiteľstva ako napr. schválenie rozpočtu či iných právnych úkonov nemôžu podľa súdov takýto súhlas nahradiť), chýbalo vyjadrenie vôle ako jednej z náležitostí právneho úkonu, a teda šlo o absolútne neplatný právny úkon.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa žalobou podanou na okresnom súde 17. mája 2012 domáhala určenia platnosti zmluvy o dielo uzavretej medzi sťažovateľkou ako zhotoviteľkou a žalovanou obcou ako objednávateľkou. Zo zhodných tvrdení účastníkov vyplynulo, že predmetnú zmluvu podpísal za žalovanú starosta obce. Žalovaná v konaní namietala, že zmluva o dielo nebola schválená obecným zastupiteľstvom, v dôsledku čoho je neplatná. Sťažovateľka napadla rozhodnutie okresného súdu odvolaním. Rozsudkom č. k. 2 Cob 64/2015-319 z 30. novembra 2015 krajský súd rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, a to vrátane výroku o náhrade trov konania. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Obdo 17/2016 z 19. apríla 2016 zrušil na základe sťažovateľkou podaného dovolania rozsudok krajského súdu č. k. 2 Cob 64/2015-319 z 30. novembra 2015 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd vec znovu prerokoval a rozsudkom č. k. 2 Cob 100/2016-367 z 30. septembra 2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) rozsudok okresného súdu potvrdil a zároveň priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.
z odôvodnenia	Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti spochybňuje súdmi prijatý výklad relevantných ustanovení zákona o obecnom zriadení, zákona o majetku obcí a Občianskeho zákonníka, resp. ich záver, podľa ktorého platnému uzatvoreniu zmluvy o dielo muselo predchádzať jej schválenie obecným zastupiteľstvom, pričom v dôsledku nedostatku tohto schválenia bola predmetná zmluva absolútne neplatná. Ústavný súd preto preskúmal, či je uvedený záver ústavne akceptovateľný. Dospel pritom k záveru, že všeobecné súdy záver o neplatnosti zmluvy o dielo riadne odôvodnili a dali uspokojujúce odpovede na všetky námietky sťažovateľky týkajúce sa merita veci. Všeobecné súdy vychádzali pri posúdení veci z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 389/08, podľa ktorého neschválenie zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce neodníma obecnému zastupiteľstvu právo schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa majetku obce. Ústavný súd v tomto náleze poukázal na špecifiká hospodárenia s majetkom obcí, ktoré nemožno porovnávať s hospodárením s majetkom iných osôb súkromného práva. Majetok obce ako verejnoprávnej korporácie totiž slúži predovšetkým na plnenie jej úloh pri výkone samosprávy, ktoré sa realizujú v prospech subjektov práva majúcich k územiu obce právne relevantný vzťah. Účelom zákonov obmedzujúcich nakladanie s majetkom obce je podľa ústavného súdu „chrániť majetok obce pred jeho zneužitím a pred nevhodným nakladaním, a zabezpečiť jeho čo najefektívnejšie zhodnocovanie a zveľaďovanie, a tým v čo najväčšej možnej miere zabrániť situácii charakterizovanej neschopnosťou obce plniť svoje verejnoprávne funkcie riadne a včas v dôsledku nedostatočnej majetkovej základne“. Z nálezu preto vyplýva, že pokiaľ predmetný právny úkon možno zaradiť do skupiny najdôležitejších právnych úkonov týkajúcich sa majetku obce v zmysle § 11 ods. 4 písm. a) zákona o obecnom zriadení, je k jeho platnosti potrebné záväzné stanovisko (súhlas) obecného zastupiteľstva v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) zákona o majetku obcí v znení účinnom do 31. decembra 2010 [v súčasnosti ide o § 9 ods. 2 písm. e) zákona o majetku obcí]. Napriek tomu, že ústavný súd vo veci sp. zn. III. ÚS 389/08 rozhodoval, ako poukazuje sťažovateľka, „o časovo inej právnej úprave a o iných okolnostiach“, už uvedené závery je možné vzťahnúť aj na neskoršiu právnu úpravu (samozrejme po zohľadnení konkrétnych skutkových okolností). V súlade s týmto nálezom posudzoval okresný súd, či

	<p>predmetný právny úkon (zmluva o dielo) spadá pod najdôležitejšie právne úkony týkajúce sa majetku obce, pričom dospel k záveru, že „hodnota plnenia vyčíslená v predmetnej zmluve o dielo je určená spolu sumou 2 885 234,28 EUR vrátane DPH, cena diela pripadajúca na žalobcu suma 2 388 434,28 EUR vrátane DPH, čo samo o sebe, ale aj v spojení so schváleným rozpočtom žalovanej v čase podpísania zmluvy (schválený rozpočet na rok 2011: príjmy 1 707 382 EUR, výdavky 1 704 739 EUR /rubová strana č. 1. 153 spisu, rozsudok sp. zn. 22Cb/155/2012, str. 12, ods. 1/, resp. aj v čase jej plnenia, ktorý počítal s kapitálovými príjmami zo štátneho rozpočtu na projekt (rozpočet na rok 2012 : príjmy 7 451 214 EUR, výdavky 7 426 201 EUR /rubová strana č. 1. 153 spisu, rozsudok sp. zn. 22Cb/155/2012, str. 12, ods. 1/ možno považovať za jeden z najdôležitejších úkonov týkajúci sa majetku žalovanej“.</p> <p>Ústavnne konformný a riadne a logicky odôvodnený je aj záver všeobecných súdov, podľa ktorého keďže obecné zastupiteľstvo s uzavretím zmluvy o dielo nevyslovilo súhlas formou uznesenia (pričom úkony v rámci prípravnej fázy projektu, vedomosť členov zastupiteľstva o existencii projektu, ani následné úkony zastupiteľstva ako napr. schválenie rozpočtu či iných právnych úkonov nemôžu podľa súdov takýto súhlas nahradiť), chýbalo vyjadrenie vôle ako jednej z náležitostí právneho úkonu, a teda šlo o absolútne neplatný právny úkon. V tomto smere nie je možné napadnutému rozhodnutiu krajského súdu nič vytknúť. Všeobecné súdy zároveň s odkazom na citovaný nález sp. zn. III. ÚS 389/08 uspokojivým spôsobom vysvetlili, prečo za daných okolností uprednostnili výklad smerujúci k ochrane majetku obce, pred výkladovými princípmi typickými pre čisto súkromnoprávne vzťahy (princíp contra preferentem aj princíp preferencie platnosti právneho úkonu), ktorých sa dovoľavala sťažovateľka. Ústavná sťažnosť je z uvedených dôvodov v časti týkajúcej sa merita veci zjavne neopodstatnená.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 389/08
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	zmluva-platnosť dovolenie-nepodanie dovolenie-prípustnosť obec-obecné zastupiteľstvo obec-majetok obce

spisová značka	II. ÚS 675/2017
populárny názov	Ochrana rodinného života a bezpečnostné záujmy štátu
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	10.11.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2
analytická právna veta	Cudzinec si musí byť vedomý rizík spojených s formovaním svojho rodinného života, keďže na udelenie (aj tolerovaného) pobytu cudzincina v zásade neexistuje právny nárok, pričom príslušné správne orgány disponujú pomerne širokou mierou správnej úvahy.
skutkový stav a základné fakty	Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“) rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-1224-12/2014-PPC zo 16. apríla 2014 zamietlo podľa § 59 ods. 12 písm. b) a d) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

	<p>predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) žiadosť sťažovateľa o udelenie tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky. Správny orgán prvého stupňa rozhodoval o žiadosti sťažovateľa z 2. apríla 2014 o udelenie tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky v zmysle § 58 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. Správny orgán prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľ k žiadosti o tolerovaný pobyt nedoložil výpis z registra trestov štátu, v ktorom sa v období posledných troch rokov zdržiaval viac ako 90 dní počas šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov. Ďalším dôvodom pre zamietnutie žiadosti sťažovateľa bola skutočnosť, že sťažovateľ je držiteľom platného cestovného dokladu, a preto nespĺňal podmienky ustanovené § 58 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov.</p> <p>Sťažovateľ podal proti označenému rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa odvolanie, o ktorom rozhodlo Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava (ďalej len „správny orgán druhého stupňa“) rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA2-2014/006888-005 z 30. júla 2014 tak, že rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdilo a odvolanie sťažovateľa zamietlo.</p> <p>Sťažovateľ označené rozhodnutia správnych orgánov napadol správnu žalobou podľa v tom čase platných a účinných ustanovení § 250j ods. 2 písm. a), d) a e) Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) po preskúmaní rozhodnutí správnych orgánov ako aj konania, ktoré im predchádzalo, dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutia a postup správnych orgánov boli v súlade so zákonom a žalobu sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 5 S 174/2014 zo 16. júna 2015 zamietol.</p> <p>Proti označenému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nemohol spustiť so zreteľa, že vo veci sťažovateľa je v „hre“ („at stake“) aj jeho právo na rešpektovanie jeho súkromného a rodinného života garantované čl. 19 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 8 ods. 1 dohovoru, keďže má na Slovensku rodinu a na tento účel žiadal o povolenie k legalizácii svojho pobytu na území Slovenskej republiky.</p> <p>Ústavný súd sústredene vníma vzťah medzi právnou ochranou súkromného a rodinného života a bezpečnostnými záujmami štátu, pri ktorých zabezpečovaní je nevyhnutné brať na zreteľ aj „trestnú históriu“ cudzinca, ktorý sa uchádza o niektorú z foriem legálneho pobytu na území štátu. Táto problematika je nie náhodou aj predmetom záujmu právnej teórie [pozri napr. ŠTEVULOVÁ, Z. <i>Právo versus kontrola</i>. In: JÍLEK, D. – POŘÍZEK, P., eds. Sborník z vědeckého semináře uskutečněného dne 28. března 2013 v Kancelárii veřejného ochránce práv „Pobyt cizinců: vybrané právní problémy“. Brno : Kancelář veřejného ochránce práv, 2015, s. 284 a nasl. Dostupné aj na internete: http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Pobyt_cizincu_2013.pdf; ŠVÁBY, D. <i>Od „Poslušne hlásim“ k účinnej súdnej ochrane</i>. In: OROSZ, L. – MAJERČÁK, T., eds. Ochrana ľudských práv a základných slobôd ústavnými súdmi a medzinárodnými súdnymi orgánmi – III. ústavné dni Zborník vedeckých prác z medzinárodnej vedeckej konferencie. Košice 23. september 2014. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2014, s. 20 a nasl.].</p> <p>Pri vyvažovaní súkromného záujmu sťažovateľa o ochranu jeho súkromného a rodinného života a verejného záujmu o ochranu verejného poriadku, resp. presnejšie vnútornej bezpečnosti štátu je nevyhnutné aj vo sfére cudzineckého práva (pri rešpektovaní pomerne širokej diskrecie štátu) skúmať, či zásahy štátu (verejnej moci) sú oprávnené a nevyhnutné.</p> <p>Ústavný súd zdôrazňuje, že príslušné správne orgány, ako aj v sťažovateľovej veci konajúce všeobecné súdy rozhodovali na základe platných a účinných právnych noriem. Správne orgány, ako aj všeobecné súdy aplikovali príslušné právne normy v súlade s ich textom a účelom v záujme ochrany vnútornej bezpečnosti štátu pri rozhodovaní o povoľovaní pobytu cudzincom na území Slovenska. Porovnávajú vec sťažovateľa s prípadom C. G. v. Bulharsko, prejednaným Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), majúc na pamäti platný právny rámec pobytu cudzincov v Slovenskej republike (zákon o pobyte cudzincov), ústavný súd ku skutkovému stavu veci ustálenému v konaní</p>

	<p>pred správnymi orgánmi dodáva, že sťažovateľ žiadal o tolerovaný pobyt, ktorý má „provizórny“ charakter. Sťažovateľ si v posudzovanej veci musel byť vedomý rizík spojených s formovaním svojho rodinného života, keďže musel a mal vedieť o tom, že na udelenie (aj tolerovaného) pobytu cudzinca v zásade neexistuje právny nárok, pričom príslušné správne orgány rady disponujú pomerne širokou mierou správnej úvahy. Základné právo na ochranu súkromného a rodinného života je potrebné posudzovať aj z perspektívy osobnej zodpovednosti cudzinca, ktorý musí vnímať „silu“ svojho pobytového statusu (obdobne II. ÚS 480/2014). V posudzovanom prípade všeobecné súdy nepristupovali k sťažovateľovi len ako k objektu ich rozhodovania, keďže preskúmali skutočnosti, ktoré boli podstatné až rozhodujúce pre signalizáciu bezpečnostných rizík súvisiacich s potenciálnym pobytom sťažovateľa na území Slovenska (doklad o trestnej minulosti sťažovateľa z Talianska), pričom z pohľadu nevyhnutnosti zásahu zo strany štátu ich zamietavé rozhodnutia k žiadosti sťažovateľa o povolenie tolerovaného pobytu podľa názoru ústavného súdu obstoja (pozri bod 40 rozsudku C. G. v. Bulharsko).</p> <p>Pri posudzovaní sťažnostnej argumentácie sťažovateľa ústavný súd (obdobne ako vo veci II. ÚS 480/2014) vzal do úvahy aj potenciálny dopad právnych záverov ESLP vyslovených v rozhodnutí Jeunesse v. Holandsko (sťažnosť č. 12738/10, rozsudok z 3. 10. 2010) na vec sťažovateľa. Európsky súd pre ľudské práva v označenom rozhodnutí konštatoval porušenie práva sťažovateľky na rodinný život, pretože Holandsko nezvažovalo pri neudelení pobytu dopad tohto rozhodnutia na rodinný život sťažovateľky – matky, ktorá ostala v Holandsku po vypršaní platnosti víz, pričom jej ďalšie žiadosti o legalizovanie ďalšieho pobytu boli zamietané. Väzanosť detí na matku, nereálnosť presunu rodiny do Surinamu, holandské občianstvo detí a bezúhonnosť sťažovateľky podmienili záver ESLP, v zmysle ktorého ide o výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňujú záver o porušení práva garantovaného čl. 8 dohovoru, aj napriek tomu, že podľa ustálenej judikatúry ESLP treba pri budovaní rodinného života pri nelegálnom pobyte treba mať na pamäti, že rodinný život v takejto krajine môže raz skončiť [porov. KOPA, M. Rok 2014 ve Štrasburgu – dil. II. In: Jiné právo [online]. Dostupné in internete: http://jinepravo.blogspot.sk/2015/02/rok-2014-vestrasburku-dil-ii.html; tiež SKŘIVÁNKOVÁ, K. <i>Jeunesse proti Nizozemsku - pozitivní závazky státu v oblasti rodinného života</i>. In: Přehled rozsudků ESLP (Wolters Kluwer) č. 1/2015, s. 48 a nasl.]. Načrtnuté východiská ESLP uplatnené v rozhodnutí Jeunesse v. Holandsko nie sú podľa názoru ústavného súdu aplikovateľné na vec sťažovateľa. Kľúčovým rozlišovacím kritériom medzi vecou Jeunesse a vecou sťažovateľa je skutočnosť, že príslušné orgány Slovenskej republiky museli pri svojom rozhodovaní primerane zohľadniť otázku vnútornej bezpečnosti štátu a jej obyvateľov v kontexte so sťažovateľovou trestnou minulosťou, ktorá bola správnymi orgánmi i všeobecnými súdmi preukázaná (a to napriek tomu, že sťažovateľ neposkytol týmto orgánom požadovanú súčinnosť – nepredložil im doklad požadovaný právnymi predpismi).</p> <p>Vychádzajúc zo skutočnosti, že v prípade sťažovateľa išlo o konanie o povolenie tolerovaného pobytu a zohľadňujúc platnú zákonnú úpravu, ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd (stotožniac sa s výsledkami preskúmaných správnych konaní a rozhodnutí) napadnutý rozsudok ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil, a preto ním nemohlo dôjsť k sťažovateľom namietanému porušeniu práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života garantovaného prostredníctvom čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: II. ÚS 480/2014 ESLP: Jeunesse v. Holandsko, sťažnosť č. 12738/10, C. G. v. Bulharsko, bod 40</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>pobyt-povolenie cudzinec, cudzinci rodičovské práva, rodina</p>

Nález - priet'ahy:

spisová značka	II. ÚS 405/2017
populárny názov	Extrémne priet'ahy
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd musel zohľadniť na ťarchu okresného súdu skutočnosť, že celková doterajšia dĺžka napadnutého konania (takmer 17 rokov) vo veci, ktorá má zásadný (existenčný) význam pre sťažovateľku (pretrvávajúca právna neistota súvisiaca s uplatnením mzdových nárokov z neplatného skončenia pracovného pomeru) je z ústavného hľadiska už sama osebe neakceptovateľná a neutržateľná.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne je účastníčkou napadnutého konania o náhradu mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru, ktoré začalo právoplatným vylúčením návrhu na náhradu mzdy na samostatné konanie 18. septembra 2002. Súvisiace konanie o určenie neplatnosti pracovnej zmluvy na dobu určitú a o určenie, že pracovná zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú, bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. 15 C 276/2000 od 11. apríla 2000 (tou istou zákonnou sudkyňou). Predmetné sporové konanie vedené na Okresnom súd Košice I pod sp. zn.: 34 C 1/2003 nie je ku dnešnému dňu právoplatne skončené, naposledy, teda dňa 31. 1. 2017 súd prvej inštancie rozhodol vo veci tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.
z odôvodnenia	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka, resp. strany súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o nárokoch na náhradu mzdy v súvislosti s neplatnosťou skončenia pracovného pomeru tvorí bežnú a početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov, pričom už popísané okolnosti daného prípadu neodôvodňujú záver o právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Ústavný súd tiež zohľadnil, že predmet konania môže mať pre sťažovateľku zásadný význam, keďže ide o mzdové nároky z neplatne skončeného pracovného pomeru, t. j. ide o otázku existenčného významu. Správanie sťažovateľa ako strany sporu je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu zistil, že sťažovateľka neprispela významnejšou mierou k priet'ahom v napadnutom konaní. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Z popísaného priebehu súdneho konania vyplýva, že okresný súd vo veci päťkrát

	<p>meritórne rozhodol, avšak rozsudok bol v odvolacom konaní zrušený a vrátený na ďalšie konanie z rôznych dôvodov (nedostatočne zistený skutkový stav a potreba doplnenia dokazovania – uznesenie odvolacieho súdu z 19. januára 2006 a z 18. júna 2009; nedostatok dôvodov a odňatie možnosti konať – uznesenie odvolacieho súdu z 28. februára 2013; nedostatok v právnom posúdení prejavu vôle podľa obsahu, čo malo vplyv na rozhodovanie o zmene žaloby – uznesenie odvolacieho súdu z 24. marca 2015), čo je potrebné pripísať na ťarchu okresného súdu a posudzovať ako prejav jeho neefektívneho a nesústreďného postupu v napadnutom konaní.</p> <p>Zo spisovej dokumentácie vyplýva, že v preskúmvanej veci sťažovateľky prebiehalo odvolacie konanie na súde vyššieho stupňa v obdobiach od februára 2005 do marca 2006, od októbra 2007 do júla 2009, od septembra 2010 do mája 2013, od apríla 2014 do apríla 2015 a od apríla 2016 do júna 2016. Ústavný súd síce neopomína, že počas týchto období (celkovo viac ako 6 rokov) okresný súd nemohol ovplyvniť priebeh a dĺžku konania, avšak vzhľadom na dôvody opakovaného zrušenia rozsudku okresného súdu možno uzavrieť, že kľúčovým dôvodom zjavne neprimeraného predĺženia napadnutého konania bola neefektívnosť a nesústreďnosť postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ktorej dôsledkom bolo opakované zrušovanie jeho rozhodnutí vo veci samej.</p> <p>Zároveň ústavný súd musel zohľadniť na ťarchu okresného súdu skutočnosť, že celková doterajšia dĺžka napadnutého konania (takmer 17 rokov) vo veci, ktorá má zásadný (existenčný) význam pre sťažovateľku (pretrvávajúca právna neistota súvisiaca s uplatnením mzdových nárokov z neplatného skončenia pracovného pomeru) je z ústavného hľadiska už sama osebe neakceptovateľná a neudržateľná.</p> <p>Ústavný súd preto prihliadajúc na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania a neefektívny, resp. nesústreďný postup okresného súdu v napadnutom konaní dospel k záveru, že v ňom došlo k zbytočným prieťahom.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené preto rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 1/2003 porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Košice I prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 1/2003 konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania.</u></p>
<p>použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>mzda, plat-náhrada občianske súdne konanie prieťahy v konaní práca, pracovný pomer-skončenie</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.